A decorative graphic on the left side of the page, consisting of a large blue triangle pointing right, and a cluster of smaller triangles in shades of grey, green, and blue, arranged in a pattern that suggests movement or a path.

Granskning av kommunens klimatstrategi för att uppnå nationella miljömål och relevanta mål i agenda 2030

Rapport

Täby kommun

2025-12-10

Antal sidor: 18

Antal bilagor: 1

1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	3
3	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	5
3.1	<i>Avgränsning</i>	6
4	Metod	6
5	Resultat av granskningen	7
5.1	<i>Styrning</i>	7
5.2	<i>Prioriteringar</i>	10
5.3	<i>Förutsättningar och kunskap</i>	11
5.4	<i>Uppföljning</i>	13
6	Samlad bedömning och rekommendationer	16
7	Bilagor	18

1 SAMMANFATTNING

Azets Revision & Rådgivning har av Täby kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll av efterlevnaden av klimatstrategin.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll av klimatstrategin är tillräckligt tillfredsställande.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll av klimatstrategin bedöms endast delvis vara tillräckligt tillfredsställande.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att det finns strategiska och styrande dokument för kommunens arbete för minskad klimatpåverkan. Däremot bedömer vi att det inte i tillräcklig utsträckning finns konkreta nämndmål kopplade till granskningens område som konkretiserar de strategiska dokumenten. Det finns ett arbetssätt i kommunen för att arbeta med frågorna, detta bedöms dock ej som formaliserat och har visat på behovet av en tydligare styrning. Kommunen har genomfört insatser i linje med strategin. Det finns en risk att rapporteringen inte når hela kommunstyrelsen, vilket kan begränsa den politiska uppföljningen och styrningen. I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

<div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 100%;"> Nej Endast delvis I allt väsentligt Ja </div> 	
Revisionsfråga	Bedömning
Hur styrs att minskad klimatpåverkan är en del av den ordinarie planeringen i hela verksamheten?	Endast delvis
Hur prioriteras åtgärder som ger stor effekt och är kostnadseffektiva?	I allt väsentligt
Bidrar kommunen till att öka kunskap och skapa förutsättningar för klimatsmarta val?	I allt väsentligt
På vilket sätt har kommunstyrelsen följt upp klimatstrategin?	Endast delvis

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Formalisera styrningen och uppföljningen av klimatstrategin. Kommunstyrelsen behöver säkerställa att klimatstrategin integreras i ordinarie styrning genom fler konkreta nämndmål och indikatorer som kan följas upp systematiskt.

- Stärka den politiska uppföljningen. Kommunstyrelsen bör behandla uppföljningen av klimatstrategin som en stående punkt i sina sammanträden och dokumentera ställningstaganden. Detta för att gå från informationsöverföring till aktiv styrning.
- Tydliggör rapporteringen av aktiviteter och resultat. Delårsrapporter och årsredovisning bör innehålla en tydlig redovisning av genomförda aktiviteter, effekter och kostnadseffektivitet kopplat till klimatstrategin, inklusive hur inventeringar av utsläpp omsätts i prioriterade åtgärder.

2 BAKGRUND

Azets Revision & Rådgivning har av Täby kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll av efterlevnaden av klimatstrategin. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2025.

Täby kommun ska vara en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar kommun. I "Översiktsplan Täby 2050-Staden på landet"¹ finns det fem mål för ett hållbart Täby: - Attraktivt och tryggt - Framkomligt och sammanlänkat - Artrikt och hälsosamt - Innovativt och näringslivsvänligt - Robust och klimatsmart. Klimatstrategin² är en del i att uppnå ett hållbart Täby. Strategin beskriver hur verksamheten ska arbeta med klimatfrågor och pekar ut tre utvalda fokusområden:

- Hållbara transporter
- Biologisk mångfald
- Hållbar hantering av vatten

Syftet med strategin är att skapa förutsättningar för Täby att utvecklas på ett miljövänligt, ekonomiskt och klimatneutralt sätt så att energianvändningen effektiviseras och utsläpp av växthusgaser är nära noll. Därmed stärks kommunens måluppfyllelse och Täby bidrar till att de nationella miljö- och klimatmålen uppnås.

Revisorerna har mot bakgrund av ovan i revisionsplaneringen för 2025 uppmärksammat risker, beträffande att efterlevnaden av klimatstrategin inte är tillräckligt tillfredsställande och därför valt att granska området.

3 SYFTE, REVISIONSFRÅGOR OCH AVGRÄNSNING

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll av klimatstrategin är tillräckligt tillfredsställande.

Granskningen har omfattat följande revisionsfrågor:

- Hur styrs att minskad klimatpåverkan är en del av den ordinarie planeringen i hela verksamheten?
 - Vilka indikatorer finns?
 - Hur dokumenteras åtgärder och följs upp i det systematiska kvalitetsarbetet?
- Hur prioriteras åtgärder som ger stor effekt och är kostnadseffektiva?
 - Vem bevarar/ansvarar inom respektive område?
- Bidrar kommunen till att öka kunskap och skapa förutsättningar för klimatsmarta val? På vilket sätt?
 - Vilken information finns om kommunens miljömässiga prioriteringar och miljö- och klimatfrågor?
- På vilket sätt har kommunstyrelsen följt upp klimatstrategin?

¹ Antagen av kommunfullmäktige, 2022-04-19 § 58

² Antagen av kommunfullmäktige, 2023-12-18 § 214

- Har även utlagd verksamhet följts upp?

3.1 AVGRÄNSNING

Granskningen har avgränsats till kommunstyrelsens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll av klimatstrategin.

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Täby kommuns klimatstrategi
- Tillämpbara interna regelverk, policyer och beslut.

4 METOD

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta styrdokument, protokoll och protokollsunderlag.

Intervju har genomförts med följande funktioner i kommunen:

- Kommunstyrelsens ordförande
- Kommunstyrelsens vice ordförande
- Stabschef på samhällsutvecklingskontoret
- Plan- och exploateringschef, tillika hållbarhetschef

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av de intervjuade.

5 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

5.1 STYRNING

5.1.1 Klimatstrategi

Som framgår av bakgrund till denna rapport så har kommunfullmäktige antagit en klimatstrategi för Täby kommun med tre utvalda fokusområden. Av strategin framgår att minskad klimatpåverkan ska bli en del av den ordinarie planeringen i verksamheten. För att uppnå det ska åtgärder dokumenteras och följas upp i det systematiska kvalitetsarbetet. Till åtgärdsförslagen ska det göras en risk- och konsekvensbedömning utifrån miljö, ekonomi, socialt samt tekniskt. Strategin hänvisar till verktyg för att synliggöra kommunens klimatpåverkan och att dessa ska kontinuerligt ses över.

Vi kan inte av strategin utläsa någon tydlig ansvarsfördelning utöver att arbetet ska genomföras inom ramen för ordinarie planeringen och uppföljningen i verksamheten.

Av strategin kan vi utläsa vissa åtgärder kopplat till de tre utpekade fokusområdena:

Hållbara transporter

Transporter och resor till, från och inom kommunen ska vara så effektiva och klimatneutrala som möjligt. För att uppnå detta ska beroendet av fossila bränslen i kommunen minska. Detta uppnås med att främja användandet av elektriska fordon genom utbyggnad av laddinfrastruktur samt att kommunen ska eftersträva fordon och transporter med förnybara drivmedel i samband med upphandlingar.

I strategin hänvisas det till den klimatutredning som godkändes i samband med kommunstyrelsens beredning av klimatstrategin³. Vi noterar även att kommunstyrelsen beslutade om att ge kommundirektören i uppdrag att inventera de kommunala verksamheternas utsläpp, ta fram och genomföra åtgärder samt undersöka former för uppföljning mot beslutade mål.

Biologisk mångfald

Av strategin framgår att kommunens utveckling ska hålla marker, skogar och vatten i gott skick. Detta ska genom att kommunens markinnehav utvecklas och förbättras genom aktiva åtgärder *av olika slag*. Det framgår att kommunen ska bevara och utveckla större sammanhängande grönområden och skapa gröna korridorer för att stärka ekologiska spridningssamband. Kommunen ska även behålla och utveckla sina betesmarker och fortsätta bedriva ansvarsfull skogs- och markvård med fokus på att gynna den biologiska mångfalden i enlighet med kommunens översiktsplan, grönplan och skogsvårdsplan.

Hållbar hantering av vatten

Strategin pekar ut som del i arbetet hanteringen av dagvatten med fokus på reducerande, fördröjande och renande insatser innan detta leds till recipient. Vidare framgår det att kommunen är positiv till att öka vattenskyddet i Mälaren.

³ Kommunstyrelsen 2023-12-04, § 196

5.1.2 Styrning i Täby

Vi har inom för granskningen granskat följande dokument med bäring på styrningen utöver klimatstrategin:

- Politisk inriktning för Täby kommun under mandatperioden 2023–2026. En överenskommelse mellan Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna⁴
- Planstrategi för Översiktsplan Täby 2050 – staden på landet⁵
- Verksamhetsplan 2025 för Täby kommun⁶
- Verksamhetsplan 2026 för Täby kommun⁷

5.1.2.1 Politisk inriktning

I den politiska inriktningen för kommunen under mandatperioden finns ett antal mål kopplat till granskningens område under *Miljö och klimat – halva Täby grönt*. Under rubriken återfinns vi 16 mål som återfinns i bilaga. Målen berör samtliga tre utpekade fokusområden som omnämns i klimatstrategin. Det framgår inte av dokumentet hur dessa mål ska följas upp. Vissa mål går att utläsa vad som skulle kunna bedömas som när målet är uppfyllt, exempelvis *Stolpaskogen ska bli kommunalt naturreservat, tillsammans med Skålhamra kvighage. De nya reservatens tillgänglighet ska prioriteras*. Medan andra mål av mer inriktningskaraktär är det otydligt vilka åtgärder som ska genomföras, exempelvis *Vattnet i våra sjöar och i havet är av särskild vikt. Åtgärder för att nå god status i våra sjöar ska fortsätta och ytterligare dagvattenanläggningar för rening och översvämningsskydd prioriteras*. Uppföljning sker i samband med ordinarie rapportering, vilket presenteras mer ingående under sista revisionsfrågan.

5.1.2.2 Planeringsstrategi för Översiktsplan Täby 2050 – staden på landet

Planeringsstrategin är en uppföljning av den rådande översiktsplanen som är kommunens hållbarhetsprogram. Enligt 3 kap. 23 § plan- och bygglagen ska kommunfullmäktige anta en planeringsstrategi för översiktsplanen senast 24 månader efter ordinarie val. Kommunfullmäktige ska i planeringsstrategin ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt ange en inriktning för kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen.

I dokumentet finns det en uppföljning av den senaste planeringsstrategin som antogs 2022, se mer under sista revisionsfrågan. Vidare finns även en del om inriktning kommande femårsperiod. I denna listas bland annat att de mål som återfinns i översiktsplanen ska tydligare implementeras i verksamhetsplanen. Målen som finns i översiktsplanen är:

- Attraktivt och tryggt
- Framkomligt och sammanlänkat
- Artrikt och hälsosamt
- Innovativt och näringslivsvänligt
- Robust och klimatsmart

⁴ Bilaga till kommunens verksamhetsplaner

⁵ Kommunstyrelsen 2024-05-27, § 88

⁶ Kommunfullmäktige 2024-11-25, § 175

⁷ Kommunstyrelse 2025-10-23, § 149

Vidare framgår det att det finns ett behov av nya eller uppdaterade kommunala styrdokument med anledning av nya lagkrav eller som följer av kommunens egna initiativ och rutiner. I dokumentet listas de dokument som behöver uppdateras.

5.1.2.3 Verksamhetsplan 2025 och 2026

I korrespondens med samhällsutvecklingskontoret framgår att strategier ska peka ut fokusområden, medan konkreta mål sätts i verksamhetsplanen. I verksamhetsplanen finns ett inriktningsmål om hållbarhet som gäller hela kommunen: *Täby kommun är en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar kommun*. För kommunstyrelsen finns ett särskilt mål som kopplar an till översiktsplanen, som även är kommunens hållbarhetsprogram, och klimatstrategin: *Täby är en robust och klimatsmart kommun*. Målet mäts genom två frågor i medborgarundersökningen som rör kommunens hållbarhetsarbete *Andel positiva till kommunens miljöarbete* och *Andel positiva till kommunens information om vad du kan göra för att minska din miljö- och klimatpåverkan*. Målvärden för indikatorerna är minst 60% respektive 50%. I intervju framkommer att ambitionen är att successivt införa fler kvantitativa indikatorer.

I intervju framkommer att styrning även sker via budget där vi i verksamhetsplan 2025 kan utläsa att *skyfallsåtgärder bebyggda fastigheter* finns med som ny investeringspott för kommunstyrelsen. Vi kan även utläsa under stadsbyggnadsnämndens anslag för investeringar att det finns en ny post för *åtgärder klimatanpassning allmän plats*. Båda dessa ökade från 2 mnkr till 5 mnkr mellan 2025 och 2026.

I förslag till verksamhetsplan för 2026 kan vi utläsa att även de kommunala bolagen är utpekade under inriktningsmålet *Täby är en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar*. För 2026 finns mål *Koncernens bolag ska bedrivas på ett för kommunen långsiktigt hållbart sätt (De kommunala bolagen)*. Målet följs enbart upp genom *Resultat efter finansiella poster*.

I intervju framkommer även att kommunen utreder möjligheten till ett nytt nämndmål om biologisk mångfald. Detta har inte kunnat implementeras inför verksamhetsplan 2026 med anledning av att mål och indikatorer behöver vara kvalitetssäkrade enligt kommunens rutiner. Vidare framgår att verksamheten har börjat följa upp bland annat utsläppen inom kommunen, förekomst av invasiva arter, artinventeringar, kemisk status i sjöar och vattendrag – och arbetar nu med att ta fram metoder för att mäta kolsänkor.

5.1.2.4 Intern kontroll

Vi noterar av uppföljning av intern kontrollplan 2024 för så väl kommunstyrelsen⁸ som för hela kommunen⁹ samt i intern kontrollplan för 2025 för kommunstyrelsen¹⁰, att det ej finns kontrollpunkter som berör granskningens område.

5.1.3 Arbetssätt

I intervju framkommer att det finns ett tvärsektoriellt nätverk i kommunen bestående av nyckelfunktioner, däribland ekonomichef, stabschef för utbildning, utredare, redovisningschef, inköpschef och biträdande IT-chef som är med och leder arbetet på verksamhetsnivå. Dock kan uppsättningen av deltagande personer variera beroende på vilka typer av uppdrag som hanteras. Nätverket fungerar som forum för att diskutera och samordna klimatåtgärder, både i

⁸ Kommunstyrelsen 2025-04-10, § 37

⁹ Kommunstyrelsen 2025-04-10, § 38

¹⁰ Kommunstyrelsen 2024-12-05, § 166

storgrupp och i mindre konstellationer. Vi har inte tagit del av någon dokumenterad beskrivning av nätverket där det framgår syfte, mandat eller uppgifter. I intervju framhävs att gruppen även kartlägger de klimatåtgärder som redan pågår i kommunen, men som av olika anledningar inte följs upp inom ordinarie uppföljning. Detta för att bättre kunna samordna styrningen och ledningen i kommunen. Det framhävs att denna kartläggning ej är färdigställd.

5.1.4 Bedömning

Vår bedömning är att det **endast delvis** finns en ändamålsenlig ledning och styrning av minskad klimatpåverkan i verksamheten.

Bedömningen grundar sig på:

- Det finns strategiska dokument som visar på inriktningen av kommunens arbete för minskad klimatpåverkan.
- Det finns, i viss mån, mål kopplade till de strategiska dokumenten för minskad klimatpåverkan och vi ser positivt på att arbete pågår att utveckla detta.
- Vi ser en avsaknad av fler konkreta nämndmål kopplade till granskningens område som konkretiserar de strategiska dokumenten.
- Det finns ett arbetssätt i kommunen för att arbeta med frågorna, detta bedöms dock ej som formaliserat och har visat på behovet av en tydligare styrning.

5.2 PRIORITERINGAR

Av Täby kommuns klimatstrategi framgår att åtgärder som ger stor effekt avseende minskning av växthusgaser till låg kostnad ska prioriteras. Kostnadseffektiviteten ska bedömas från fall till fall utifrån tillgänglig kunskap.

5.2.1 Verksamhetsplan

Av kommunens verksamhetsplaner kan vi utläsa att kommunen ska arbeta med:

- kontinuerlig användning av både ekonomiska och kvalitativa nyckeltal så att jämförelser kan göras med kommunens egen utveckling över tid och med andra kommuners resultat.
- att utfall från ekonomiska och kvalitativa nyckeltal relateras till varandra så att åtgärder kan vidtas i syfte att uppnå högre effektivitet.

Vi kan även, under del som åsyftar kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2026, se att inventering av kommunens utsläpp genomförs regelbundet och ligger till grund för prioritering av åtgärder.

I intervju framförs det att samhällsutvecklingskontoret har tjänstepersoner som leder arbetet med hållbarhetsfrågor som förbereder underlag för insatser. Beslutade insatser följs sedan upp i delårsrapport. Det framgår inte av kommunstyrelsens delårsrapport¹¹ att området har behandlats eller redovisats.

¹¹ Kommunstyrelsen 2025-10-23, § 137

Vi kan dock inte av verksamhetsplan eller andra underlag som framkommit i protokollsgranskningen se dokumenterade underlag som visar på effekt och kostnadseffektivitet. Vi kan inte heller se att utsläppsberäkningar har presenterats inför hela styrelsen. I faktaavstämning så framgår det att underlaget har skickats ut till hela kommunstyrelsen men att det inte hållits någon presentation i samband med kommunstyrelsens sammanträden.

5.2.2 Arbetssätt

I intervju framkommer att vid framtagande av åtgärder eftersträvas både ekonomiska och klimatmässiga bedömningar. Om möjligt så utsläppsberäknas de åtgärder som föreslås, så att det går att väga samman kostnad i kronor med kostnad för miljön. På så sätt kan kommunen bedöma både effekt och kostnadseffektivitet på ett mer vetenskapligt och transparent sätt. Enligt intervju så tittar kommunen på flera nyttor än enbart utsläppsminskning som tar utgångspunkt ur klimatstrategin.

Vidare i intervju framkommer det att bedömningarna baseras på forskning och etablerade beräkningsprinciper för klimatpåverkan, vilket stärker underlaget vid prioritering av åtgärder. Täby har anlitat en konsultfirma för att beräkna kommunens utsläpp för 2023 och 2024 samt för att räkna på effekter av olika klimatåtgärder. Genom det arbetet har kommunen fått ett tydligare faktaunderlag som visar hur olika insatser påverkar utsläpp och ekonomi. Det gör det möjligt att väga samman miljömässig nytta och ekonomisk kostnad i beslutsunderlag och skapa en transparent och kunskapsbaserad prioritering. Arbetet har genomförts inom ramen för det nätverket som redogjorts för i föregående revisionsfråga. Vi har inom ramen för granskningen erhållit protokoll från 2025-02-18 samt 2025-09-24. Av protokollen kan vi utläsa hur inventeringen har genomförts och att arbete med åtgärder pågår.

5.2.3 Bedömning

Vår bedömning är att det **i allt väsentligt** finns förutsättningar och arbetssätt att prioritera åtgärder som ger stor effekt och är kostnadseffektiva.

Bedömningen grundar sig på:

- Det har genomförts ett arbete med att inventera kommunens utsläpp som även fortsätter framåt. Av dokument så framgår att detta ligger till grund för prioriteringar av åtgärder.
- Vi kan inte utläsa av dokumentation att underlaget har presenterats för hela styrelsen eller hur det har resulterat i konkreta prioriteringar genom exempelvis verksamhetsplan.
- Likt tidigare revisionsfråga kan vi se att det finns ett arbetssätt i kommunen för att arbeta med frågorna, detta bedöms dock ej som tillräckligt formaliserat.

5.3 FÖRUTSÄTTNINGAR OCH KUNSKAP

Av klimatstrategin framgår att kommunen ska ha lättillgänglig information om kommunens miljömässiga prioriteringar och miljö- och klimatfrågor. Där invånare, näringsliv och

civilsamhälle ska ha möjligheter och förutsättningar att påverka miljöarbetet genom delaktighetsinsatser.

5.3.1 Verksamhetsplan

Som vi redogjort för i första revisionsfrågan så har kommunfullmäktige en nämndindikation gällande *Andel positiva till kommunens information om vad du kan göra för att minska din miljö- och klimatpåverkan (SCB:s medborgarundersökning)*. Under *Kvalitet och effektivitet* för kommunstyrelsens utvecklingsområden för 2026 kan vi även utläsa att *All kommunikation med invånare, besökare och företag ska präglas av hög tillgänglighet, korrekthet och effektivitet utan att ge avkall på kvalitet. Detta sker genom en kontinuerlig dialog med respektive verksamhet samt genom en ständigt pågående uppföljning och analys av olika resultat.*

5.3.2 Arbetssätt

I intervju framkommer att kommunen bidrar till ökad kunskap och till att skapa förutsättningar för klimatsmarta val genom flera insatser. På kommunens webbplats finns bland annat:

- kostnadsfri energi- och klimatrådgivning för hushåll, bostadsrättsföreningar, företag och organisationer,
- ett digitalt verktyg, Solkartan, som visar potentialen för solenergi på fastigheter,
- en samling av enkla och smarta tips för att spara energi i vardagen,
- information om kampanjer som Skräpplockardagen i samarbete med Håll Sverige Rent, och möjligheter till stöd och bidrag från myndigheter för energibesparande åtgärder. Samarbetet är ett samarbete mellan kommuner inom Storstockholm där Täby samarbetar med andra norrortskommuner.

Kommunen delar dessutom varje år ut ett miljöpris för att uppmärksamma personer, föreningar eller företag som gjort värdefulla insatser för miljön. Under kommunens hållbarhetsdagar belyses olika hållbarhetsaspekter och vinnaren av miljöpriset presenteras. Arbetet med kommunikation uppges fortsatt vara utvecklingsområde och i samband med den pågående översynen av webbplatsen finns en ambition att ytterligare stärka och förtydliga informationen om kommunens klimat- och hållbarhetsarbete.

I intervju upplevs att kommunens miljömässiga prioriteringar och klimatfrågor framgår tydligt i flera styrdokument som finns tillgängliga. Bland annat de dokument som redan omnämnts inom ramen för granskningen. Utöver dessa nämns grönplanen som komplement genom att beskriva hur Täby ska bevara, utveckla och tillgängliggöra grön- och naturmiljöer. Även Täby kommuns *handlingsplan för god ytvattenstatus* som syftar till att uppnå och bibehålla god ekologisk och god kemisk status för sjöar och vattendrag. Åtgärder sker bland annat i form av lokala åtgärdsprogram för specifika vattendrag samt intern samordning mellan kommunens verksamheter. Arbete med att uppdatera handlingsplanen pågår. Slutligen nämns kommunens *skötselplaner för den offentliga miljön*, bland dessa finns en skogsvårdsplan där skötseln är inriktad mot ett hyggesfritt skogsbruk och att skapa variation med många olika sorters trädslag. Skogsvårdsplanen ska leda till att förbättra möjligheterna för olika arters spridning i landskapet och ska ta särskild hänsyn till rörligt friluftsliv.

Vidare i intervju framgår att man i upphandlingar som sker centralt i kommunen har en stor medvetenhet om att arbeta utifrån skyfall, naturvärden, landskapsbild med mera, i samband med exempelvis exploatering. Vidare så pågår ett större arbete om att arbeta in de miljöaspekter som är möjliga i samband med att arbetar igenom de kategorier som kommunen använder i sin upphandling.

5.3.3 Bedömning

Vår bedömning är att kommunen i **allt väsentligt** bidrar till att det finns förutsättningar och kunskapsinsatser för klimatsmarta val.

Bedömningen grundar sig på:

- Kommunen har etablerat en tydlig styrning genom översiktsplanen och klimatstrategin, vilket ger både kunskap och vägledning för klimatsmarta val. Genom kompletterande planer (Grönplan, handlingsplan för ytvattenstatus, skötselplaner) skapas praktiska förutsättningar för att minska klimatpåverkan och stärka biologisk mångfald. Bedömningen är att kommunen i hög grad bidrar till att öka kunskap och skapa förutsättningar, men det bör följas upp hur dessa dokument når medborgare och verksamheter i praktiken.

5.4 UPPFÖLJNING

5.4.1 Årsredovisning 2024

Av kommunstyrelsens årsredovisning 2024¹² framgår det att kommunen har uppnått mål *Täby är en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar kommun*. Bedömningen grundar sig på två indikatorer utifrån SCB:s medborgarundersökning. Vi kan utläsa att indikator *Andel positiva till kommunens miljöarbete* nådde ett utfall på 65% 2024 (samma som 2023) mot målvärdet >60%. För indikator *Andel positiva till kommunens information om vad du kan göra för att minska din miljö- och klimatpåverkan* blev utfallet 54% (att jämföra med 55% 2023) mot målvärdet >50%. I rapporteringen framgår det att flertalet insatser har genomförts för att bibehålla och öka detta resultat. Kommunen anordnade bland annat hållbarhetsdagar i syfte att inspirera och informera om olika aspekter av hållbarhet. Klimatstrategin, som antogs i slutet av 2023, har också resulterat i flertalet arbeten som startats upp och genomförts under året.

Av årsredovisning för hela kommunen¹³ under mål *Täby är en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar kommun* framgår att det även finns nämndmål *Koncernens bolag ska bedrivas på ett för kommunen långsiktigt hållbart sätt (De kommunala bolagen)* och *Täby har ett framkomligt och sammanlänkat transportsystem (Stadsbyggnadsnämnden)*. Den förstnämnda av dessa bedöms enbart utifrån indikator på ekonomiskt utfall (resultat efter finansiella poster). Andra målet bedöms utifrån två indikatorer om andel positiva i SCB:s medborgarundersökning till möjligheterna att transportera sig med bil samt utbudet av gång-

¹² Kommunstyrelsen 2025-04-10, § 33

¹³ Kommunstyrelsen 2025-04-10 § 34

och cykelvägar. Utfallet för indikatorerna är 97% respektive 91% med ett målvärde om >90% för bägge. Vi noterar att utfallet 2024 är lägre för utbudet av gång- och cykelvägar än vad det var 2022 och 2023 (92%).

5.4.2 Delårsrapporter 2025

Budgetuppföljning per april¹⁴ innehåller enbart ekonomiskt redovisning och redovisar således inte verksamhetsmål.

I delårsrapport per 2025-08-31 för kommunstyrelsen¹⁵ prognostiserar kommunstyrelsen att nå de två mål kopplade till medborgarundersökningen. Av rapport framgår att *inplanerade aktiviteter och uppdrag bedöms bidra till måluppfyllelse. Flera insatser har gjorts för utveckling inom området, bland annat fortsatt fokus på information på hemsidan och kommunikation om kommunens miljöarbete*. Det framgår inte av rapportering vilka de inplanerade aktiviteterna/uppdragen är. Till handlingarna i ärendet där delårsrapporten hanteras kan vi även utläsa en lista av de målen som omnämns i den politiska inriktningen (se bilaga). Till målen finns en kortare uppföljning i huruvida målet bedöms som klart, pågående, ej påbörjat eller om det rör sig om ett förhållningssätt som tillämpas i verksamheten. För vissa mål ingår även en kortare beskrivning som förklarar varför målet bedöms vara uppnått, eller vilka insatser som har påbörjats/planerats in.

5.4.3 Arbetssätt

I intervju framkommer att klimatstrategin och mål, utöver uppföljningen som sker i ordinarie uppföljning, följs upp löpande genom ett verksamhetsstöd. Utifrån informationen där genomför verksamheterna löpande uppföljning inom sina respektive områden. På tjänstemannanivå har ett samlat underlag tagits fram för att skapa en helhetsbild av kommunens klimatarbete och resultat som en del i den kartläggningen som presenterades i den andra revisionsfrågan.

Kommunstyrelsen har ett utskott för stadsbyggnad, fastigheter och klimat (USFK). Enligt arbetsordning¹⁶ ska utskottet för kommunstyrelsens räkning, bland annat, följa upp kommunens klimatstrategi. Enligt intervju får utskottet dessutom särskild information om hållbarhetsområdet som ett led i att stärka den politiska uppföljningen av klimat- och miljöfrågor. Ledamöterna i kommunstyrelsen får presentationen skickad till sig efter att utskottet sammanträtt.

Utlagd verksamhet följs upp i den mån det är avtalat, genom avtalsuppföljning och dialog med utförare. Uppföljningen omfattar både ekonomiska- och kvalitetsaspekter och utgör en viktig del av kommunens helhetsansvar för att säkerställa att klimat- och miljöarbetet bedrivs i enlighet med mål och avtal.

Som redovisat i andra revisionsfrågan så har kommunen genomfört en inventering av utsläpp för kommunens verksamhet i egen regi under året 2023 och 2024. Syftet har varit att identifiera de största utsläppsposterna och att identifiera åtgärder. I inventeringen har även utlagd verksamhet inom egen regi inventerats, såsom skolskjuts och måltider.

¹⁴ Kommunstyrelsen 2025-06-04, § 74

¹⁵ Kommunstyrelsen 2025-10-23 § 137

¹⁶ Kommunstyrelsen 2023-02-20 § 26

Såväl tjänstepersoner och politiker som har intervjuats upplever att rapportering ligger på en bra nivå och där politiker löpande uppdateras av tjänstemän. Samtidigt finns en stor tillit till att tjänstepersoner och nämnder arbetar utifrån kommungemensamma mål och strategier.

5.4.4 Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen **endast delvis** följt upp klimatstrategin.

Bedömningen grundar sig på:

- Mål i verksamhetsplan följs upp inom ramen för ordinarie rapportering. Rapporteringen bedöms som övergripande. Som redogjorts i första revisionsfrågan så bedöms det saknas flera och mer konkreta mål som senare kan följas upp inom ordinarie rapportering.
- Kommunstyrelsen har ett utskott för att följa upp klimatstrategin. Det framgår inte om hela styrelsen får lika ingående information.
- Det har genomförts en inventering av kommunens utsläpp. Som framgår av tidigare revisionsfråga har vi inte kunnat utläsa huruvida detta har rapporterats till hela styrelsen.

Sammanfattningsvis är vår bedömning att kommunstyrelsen har etablerat en struktur för uppföljning av klimatstrategin genom systemstöd, utskott och sammanställda underlag. Uppföljningen sker löpande och ger en helhetsbild av klimatarbetet. Däremot är kommunstyrelsens egen uppföljning i huvudsak indirekt, via utskottet och tjänstemannarapportering. Att ledamöterna endast får presentationer efter utskottets möten indikerar en informationsöverföring snarare än en aktiv uppföljning. Det framgår inte att kommunstyrelsen regelbundet diskuterar resultaten eller fattar beslut om åtgärder baserat på uppföljningen.

6 SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Azets Revision & Rådgivning har av Täby kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunstyrelsens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll av efterlevnaden av klimatstrategin.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll av klimatstrategin är tillräckligt tillfredsställande.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att Kommunstyrelsens ledning, styrning, uppföljning och intern kontroll av klimatstrategin bedöms endast delvis vara tillräckligt tillfredsställande.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att det finns strategiska/styrande dokument för kommunens arbete för minskad klimatpåverkan. Däremot ser vi att det inte i tillräcklig utsträckning fler konkreta nämndmål kopplade till granskningens område som konkretiserar de strategiska dokumenten. Det finns ett arbetssätt i kommunen för att arbeta med frågorna, detta bedöms dock ej som formaliserat och har visat på behovet av en tydligare styrning. Kommunen har genomfört insatser i linje med strategin. Det finns en risk att rapporteringen inte når hela kommunstyrelsen, vilket kan begränsa den politiska uppföljningen och styrningen.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Formalisera styrningen och uppföljningen av klimatstrategin. Kommunstyrelsen bör säkerställa att klimatstrategin integreras i ordinarie styrning genom fler konkreta nämndmål och indikatorer som kan följas upp systematiskt.
- Stärk den politiska uppföljningen. Kommunstyrelsen bör behandla uppföljningen av klimatstrategin som en stående punkt i sina sammanträden och dokumentera ställningstaganden. Detta för att gå från informationsöverföring till aktiv styrning.
- Tydliggör rapporteringen av aktiviteter och resultat. Delårsrapporter och årsredovisning bör innehålla en tydlig redovisning av genomförda aktiviteter, effekter och kostnadseffektivitet kopplat till klimatstrategin, inklusive hur inventeringar av utsläpp omsätts i prioriterade åtgärder.

Datum som ovan

Azets Revision & Rådgivning AB

Micaela Hedin

Certifierad kommunal revisor

Said Ashrafi

Verksamhetsrevisor

Michael Wissén

Verksamhetsrevisor

7 BILAGOR

7.1 ALLIANSUPPDRAG FRÅN POLITISK INRIKTNING FÖR TÄBY KOMMUN UNDER MANDATPERIODEN 2023–2026. EN ÖVERENSKOMMELSE MELLAN MODERATERNA, LIBERALERNA, CENTERPARTIET OCH KRISTDEMOKRATERNA

- Halva Täby ska vara grönt
- Kommunen ska anlägga solceller på sina fastigheter där så är lämpligt och kostnadseffektivt
- Vattnet i våra sjöar och i havet är av särskild vikt. Åtgärder för att nå god status i våra sjöar ska fortsätta och ytterligare dagvattenanläggningar för rening och översvämningsskydd prioriteras.
- Fler gröna fritidsområden med utvecklade aktiviteter och enklare förtäring, såsom Rönninge by, ska utredas. Exempel på områden där sådana gröna punkter eller områden skulle kunna utvecklas är Nygård i Täby kyrkby, Ensta krog eller Hägernäs strand med Tornön.
- Stolpaskogen ska bli kommunalt naturreservat, tillsammans med Skålhamra kvighage. De nya reservatens tillgänglighet ska prioriteras.
- Kulturhistoriska bebyggelser och naturmiljöer ska bevaras och vårdas
- Kommunen är delägare i Norrvatten som försörjer bland annat Täby med dricksvatten. Delägarskapet är vitalt och ska vara aktivt. Mälaren som vattentäkt är av avgörande betydelse för Täby och måste aktivt skyddas.
- Kommunens koldioxidbudget ska utvecklas som ett instrument för att uppnå beslutade klimatmål.
- Nya badplatser vid Vallentunasjön och Näsbyviken ska utredas.
- Uppdrag för att genomföra dels en ny strandpromenad runt Näsbyviken till Djursholm, dels en ny strandpromenad längs södra delen av Ullnasjön. En strandpromenad ska skapas vid Vallentunasjön.
- Hundlekplatser i samarbete med föreningar ska finnas tillgängliga i ännu fler kommundelar. Hundlekkogar (inhägnad mark i skog för löst gående hund) ska utredas.
- En cykelstrada Arninge-Roslagstull har fortsatt prioritet.
- Nya ängsytor och bevarande av gröna platser ska prioriteras. Täbys grönstruktur ska utvecklas i enlighet med inriktningen i kommunens grönplan.
- Arbetet med fler levande parker ska prioriteras (utegym, grillplatser, lekplatser med mera.)
- Utvecklade möjligheter till stadsodling samt fler odlingslotter ska utredas.
- En utveckling av kommunens friluftsområden med kartor, vandringsleder, skyltar med mera ska utredas